

TURIZAM

Osječko-baranjska županija je smještena na sjeveroistoku Hrvatske između rijeka Save, Drave i Dunava te graniči s Mađarskom i Srbijom (Vojvodinom) a u blizini je i Bosna i Hercegovina. Specifičnosti ovoga kraja su ravnice, šume, blagi brežuljci, ribnjaci, vodeni tokovi i močvarna područja koja obiluju bogatom florom i faunom. Zahvaljujući prirodnoj, kulturnoj i ekološkoj očuvanosti resursa, Osječko-baranjska županija ima ogroman potencijal za razvoj različitih oblika kontinentalnog turizma.

Ruralni turizam

Programom razvitka turizma u ruralnom prostoru u Osječko-baranjskoj županiji je započeo sustavni razvoj ruralnog turizma, prepoznati potencijali ruralnog turizma, donijete mjere i aktivnosti za poticanje razvitka turizma te utvrđeni načini praćenja razvojnih projekata. Na području Osječko-baranjske županije proglašeno je 12 turističko-vinskih cesta.

Turistički trendovi u svijetu sve više pokazuju promjenu ponašanja turista koji nastoje doživjeti što je moguće više različitih iskustava tijekom svog putovanja, stoga ovom obliku potražnje odgovara koncept ruralnog turizma koji integrira ekoturizam, športski, lovni, ribolovni, turizam u parkovima prirode, avanturistički, zimski, seoski, zdravstveni, kulturni itd.

Sve veća potražnja za ekološki čistim područjima i briga za vlastito zdravlje pogoduju započetom razvitku turizma u našoj Županiji kao i zapaženije zanimanje privatnika za razvoj seoskih domaćinstava, vinskih cesta i prezentaciju starih običaja i zanata.

Park prirode Kopački rit zaštićeni je rezervat s netaknutom prirodom te sa svojom okolinom predstavlja sjajan potencijal za razvoj ekoturizma, seoskog turizma, lovnog i ribolovnog turizma, izletničkog turizma i sl.

Bolja povezanost Osječko-baranjske županije s Bečom, Budimpeštom i Bratislavom postignuta je i izgradnjom pristaništa u Aljmašu i Batini čime je omogućeno uplovljavanje velikih riječnih cruisera što bi trebalo imati značaj utjecaj na razvoj kontinentalnog turizma.

Zdravstveni turizam, jedan od značajnijih trendova današnjeg turizma, pronalazi svoje mjesto u turističkoj ponudi kroz tradicionalan vid lječilišnog turizma, a prati i nove trendove specijaliziranih oblika zdravstvenih usluga kao što su stomatološka, estetska, kirurška i sl. Svojom ponudom i potencijalom ističu se Bizovačke toplice koje su nakon višegodišnje neuspješne prodaje u vlasništvu Sunce Koncerna sa značajnim ulaganjima u ovaj vrijedan kompleks.

Kulturni turizam postaje sve značajniji dio turističke ponude Osječko-baranjske županije. Poznate kulturne znamenitosti, sakralni objekti, dvorci, muzeji i galerije kao i brojne manifestacije predstavljaju veliko kulturno bogatstvo ovoga kraja pružajući neiscrpne mogućnosti za stvaranje brojnih i kvalitetnih turističkih aranžmana. U okviru Javnog poziva za izbor nacionalnog pobjednika za Europsku destinaciju izvrsnosti (EDEN) za 2016./2017. godinu na temu "Kulturni turizam", Grad Đakovo i Općina Gorjani ušli su među pet finalista. EDEN je projekt Europske komisije od 2006. godine, a cilj mu je promicanje modela održivog razvoja turizma u zemljama Europske unije.

Kongresni turizam ima odličnu perspektivu zahvaljujući hotelima koji raspoložu velikim dvoranama opremljenim suvremenom opremom i u potpunosti mogu zadovoljiti sve zahtjevniju poslovnu klijentelu.

Lovni turizam kao jedan od specijaliziranih turističkih proizvoda predstavlja značajan resurs gdje gosti lovci putuju i nekoliko tisuća kilometara kako bi doživjeli iskustva koja pruža lovni turizam i u pravilu su gosti koji troše mnogo više od drugih gostiju. Osječko-baranjska županija potiče razvoj lovnog turizma te je u ožujku 2016. god. donijela je Program unaprjeđenja lovstva na području Osječko - baranjske županije u razdoblju 2016.- 2020. godina. Program obuhvaća šest mjera: opremanje hladnjača za prihvata mesa divljači; kupovinu zemljišta za osnivanje remiza za divljač; razvoj i unaprjeđenje lovnog turizma; unaprjeđenje lovne infrastrukture i nabava opreme za sprječavanje šteta od divljači; ozakonjenje lovačkih kuća te sudjelovanje na manifestacijama.

S ciljem postavljanja dugoročnog plana razvoja turizma, Osječko-baranjska županija u travnju 2017. godine donijela je strategijski razvojni dokument Master plan turizma. Uzimajući u obzir interese i privatnog i javnog sektora, Planom su identificirana tri ključna turistička proizvoda: 1. Kratki odmor – enogastronomija, ruralni turizam, kultura i događanja, selektivni oblici turizma, sport i rekreacija; 2.

Touring; 3. Zdravlje i wellness. Uspješnom implementacijom navedenih proizvoda osigurat će se ostvarenje strateških ciljeva definiranih ovim Master planom: 1. Doseći smještajnu ponudu od 10.000 turističkih kreveta, 2. Povećati godišnju zauzetost kreveta na razinu od 30%, 3. Etablirati se na europskom tržištu kao destinacija kratkih odmora, 4. Razviti dva do tri velika panonska resorta, 5. Internacionalizirati postojeće i razviti dva velika međunarodna događaja, 6. Uspostaviti sustav kontrole i oznaka kvalitete u prehrambenim proizvodima i turizmu, 7. Pripremiti i započeti s provedbom projekata - Dovršetka fizičke infrastrukture riječnog krucinga na razini kvalitete destinacija Srednje Europe, Infrastrukture za cikloturizam, Urbane rehabilitacije gradskih središta Županije.

Hoteli

Kvaliteta hotelskog smještaja se iz godine u godinu poboljšava kao i ugostiteljska ponuda koja je sve raznovrsnija i bogatija te prilagodljivija gostu. U OBŽ ukupno je 17 hotela, a od toga je pet hotela s četiri zvijezdice, deset hotela s tri zvijezdice, a ostala dva udovoljavaju kategorizaciji od dvije zvijezdice.

Tablica 1: Hoteli na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini

	Naziv objekta	kategorizacija	Mjesto	Broj ležaja
1.	Hotel Osijek	****	Osijek	260
2.	ZOO Hotel	****	Osijek	36
3.	Hotel Waldinger	****	Osijek	31
4.	Hotel Patria	****	Beli Manastir	80
5.	Hotel Lug	****	Lug	40
6.	Hotel Blaža	***	Đakovo	46
7.	Hotel Đakovo	***	Đakovo	50
8.	Hotel Silver	***	Osijek	50
9.	Hotel Vila Ariston	***	Osijek	21
10.	Hotel Millennium	***	Osijek	20
11.	Hotel Drava	***	Osijek	18
12.	Hotel Villa Valpovo	***	Valpovo	68
13.	Hotel Slavona	***	Donji Miholjac	13
14.	Hotel Park	***	Našice	100
15.	Hotel Zelenkrov	***	Čepin	18
16.	Hotel Central	**	Osijek	60
17.	Hotel Termia	**	Bizovac	205
UKUPNO (HOTELSKI KAPACITETI U OBŽ)				1.116
UKUPNO (OSTALE VRSTE SMJEŠTAJNIH KAPACITETA)				cca 2.000
UKUPNO (SMJEŠTAJNI KAPACITETI U OBŽ)				cca 3.116

Napomena: Hotel Termia nije u funkciji.

Izvor: TZ OBŽ; Obrada: HGK-ŽK Osijek

Obiteljski smještaj

U smještajnoj strukturi značajnu ulogu ima obiteljski smještaj. U Županiji ima 280 objekata u domaćinstvu s oko 900 smještajnih jedinica i 2000 kreveta. S obzirom na sve veći broj objekata u domaćinstvima, ukazala se potreba za njihovim udruživanjem, pa je 2014. godine pri HGK – Županijskoj komori Osijek osnovana Sekcija obiteljskog smještaja za Regiju Slavonija, Baranja i Srijem. Domaćini obiteljskog smještaja sastaju se jedanput godišnje na Forumu obiteljskog smještaja na kojem mogu pronaći sve informacije važne za iznajmljivače o od zakonske regulative, raznih mogućnosti financiranja, edukacija o poboljšanju kvalitete usluge do toga kako se kvalitetno promovirati s ograničenim sredstvima.

Prirodni resursi i turističke atraktivnosti

Jedno od najznačajnijih prirodnih, poplavnih područja, u jugoistočnom dijelu Baranje je Kopački rit. Ukupno poplavno područje zauzima površinu od 33.010 ha, od koje je kategorijom zaštite

Park prirode zaštićeno 17.700 ha, a kategorijom Posebnog zoološkog rezervata obuhvaćeno je područje 7.000 ha (6.234,52 ha) te je uvršten u popis međunarodno značajnih močvara („Ramsarsko područje“). Rubne zone Kopačkog rita su buduća područja turističko-ugostiteljske ponude, kao i izletničko-rekreacijskih i športskih sadržaja. Planirane aktivnosti na razvoju ruralnog turizma, kroz smještaj u kućama tradicijskog graditeljstva i razvitak agroturizma i ekopoljoprivrede, uključivanje kulturno povijesne i graditeljske baštine u turizam obogatit će turističku ponudu Osječko-baranjske županije.

Tijekom 2017. godine posjetiteljska djelatnost Parka ostvarila je ukupan bruto promet u iznosu od 2,5 milijuna kuna. U strukturi prihoda i dalje je najkorišteniji program obilaska Parka brodom pod nazivom „Panorama Kopačkog rita“. Prodaja programa Panorama Plus koji uključuje i prijevoz vlakom, u 2017. godini je veća za 250% u odnosu na 2016., odnosno prodano je za 3.336 ulaznica više. Park je u 2017. godini posjetilo 37.062 posjetitelja, odnosno 1.500 posjetitelja manje u odnosu na 2016. godinu, ponajprije zbog dugačke zime. Broj posjetitelja iz inozemstva je veći iz godine u godinu, a u 2017. godini je iznosio 8.873 što je 10% više u odnosu na prethodnu godinu, a od ukupnog broja posjetitelja, strani posjetitelji čine 24%.

U 2017. godini na Prijemnom centru u Kopačevu izgrađena je Upravna zgrada za djelatnike Parka te je izvršena nabava novog turističkog broda Labud na električni pogon sa solarnim napajanjem, kapaciteta 60 mjesta, financirana iz sredstava FZOEU i iz sredstava UNDP, projekta PARCS.

U listopadu 2017. godine potpisani su Ugovori za dodjelu sredstava za 2 velika projekta u Parku: Projekt „Prezentacijsko-edukacijski projekt Tikveš“ i Projekt izgradnje turističkog pristaništa Sakadaš u PP Kopački rit, a u 2018. godini počele su projektne aktivnosti. Početak građevinskih radova planira se za jesen 2018.

Tablica 2: Kopački rit – broj posjetitelja:

God.	Broj posjetitelja
2008.	36.814
2009.	34.850
2010.	30.195
2011.	32.568
2012.	28.756
2013.	26.561
2014.	28.000
2015.	29.836
2016.	38.679
2017.	37.062

Izvor: Kopački rit

U okviru valorizacije termalnih izvora i razvoja zdravstvenog i rekreacijsko-izletničkog turizma razvile su se Bizovačke toplice, na izvorima slane termomineralne hiperterme, kojoj temperatura vode iznosi čak 96°C. To je jedina takva hiperterma u Europi. Od lipnja 2014. godine Bizovačke toplice postale su dio Bluesun hotelskog lanca pod nazivom Sunčane toplice d.o.o.

Od investicija u 2017. godini napravljen je novi ulaz na Aquapolis i rekonstruirana hidro stanica za pogon i proizvodnju tekuće vode. Vrijednost te dvije investicije je iznosila 2,8 milijuna kuna. Također u sklopu Sunčanih toplica d.o.o. posluju i Lječilište Bizovačke toplice koje imaju ugovoreno 100 kreveta sa HZZO-m.

Tablica 3: Bizovačke toplice – broj kupaca:

God.	Broj kupaca
2008.	178.314
2009.	157.810
2010.	137.863
2011.	135.863
2012.	129.731
2013.	89.813

2014.	56.906
2015.	78.144
2016.	86.000
2017.	94.259

Izvor: Bizovačke toplice

Jedan od simbola Đakova uz katedralu Sv.Petra i Pavla i manifestaciju „Đakovački vezovi“ su i konji lipicanci, a đakovačka Ergela lipicanaca osnovana 1506.g. jedna je od najstarijih ergela u Europi i broji oko 160 grla.

Tablica 4: Đakovačka ergela lipicanaca – broj posjetitelja :

God.	Broj posjetitelja
2008.	15.063
2009.	14.418
2010.	14.471
2011.	13.709
2012.	15.157
2013.	14.026
2014.	16.463
2015.	17.017
2016.	19.650
2017.	20.212

Izvor: Državna ergela lipicanaca Đakovo

Gledano prema kategoriji posjetitelja učenici obuhvaćaju 47% dolazaka, odrasli posjetitelji 37%, a umirovljenici 16% ukupnih dolazaka u Ergelu. Domaćih posjetitelja bilo je 81%, a stranih 19%.

U dogovoru s turističkim agencijama, tijekom cijele godine realiziraju se konjičke predstave uz glazbu u zatvorenoj jahaonici u krugu Pastuharne. Svake godine tjedan dana pred Uskrs organizira se Uskrs na Ergeli, Đakovački vezovi svake godine početkom mjeseca srpnja konjička natjecanja u okviru Đakovačkih vezova, početkom rujna Dan ergele Đakovo, u studenom lovačka manifestacija sv. Hubert, u prosincu adventske vožnje fijakerom ulicama grada Đakova, sredinom prosinca u zatvorenoj jahaonici priređuje se Božićni bal lipicanaca, a tijekom cijele godine održavaju se u zatvorenoj jahaonici različita konjička sportska natjecanja.

Vinogorja

Baranjsko vinogorje vrlo je atraktivno vinogorje u području oko Banske kose koje se ističe zbog uređenih vinskih podruma (gatora) izdubljenih u prapornim naslagama. Povijest vinogradarstva u Baranji seže još iz doba starih rimljana a pobjedom nad Turcima princ Eugen Savojski osnutkom gospodarstva Belje 1697. započinje modernu proizvodnju vina u Baranji. Najpoznatiji proizvođač baranjskih vina su Podrumi Belje čiji se vinogradi protežu 583ha duž južnih obronaka Banske kose. Još jedna atraktivnost ovoga područja su surduci, strmi i duboko usječeni putovi čije bočne strane mogu biti visoke i do nekoliko metara.

Erdutsko vinogorje i kula u Erdutu s Vidikovcem jedno je od najatraktivnijih u Slavoniji, jer posebnost izgledu mu daje pružanje velike rijeke Dunava u njegovom podnožju sa čuvenim lesnim naslagama i strmim padinama a kao dokaz vrijednosti njegovog slikovitog izgleda su brojne kuće za odmor uz županijsku cestu Aljmaš - Erdut iznad Dunava. U Erdutu se nalazi vinarija u sklopu nekadašnje kurije Adamović-Cseh poznata po hrastovoj bačvi kapaciteta 75.000 litara, uvrštenoj u Guinnessovu knjigu rekorda. Kao ključna točka zanimljiva za turističko posjećivanje jeste stara srednjovjekovna kula u Erdutu s koje se pruža pogled na Dunav.

Đakovačko vinogorje - Povijest vinogradarstva i vinarstva Đakovačko-osječke nadbiskupije (prije Đakovačka i Srijemska biskupija) datira još iz 13. stoljeća kada su se bosanski biskup Ponsa i Bosanska biskupija preselili u Đakovo. Biskup Petar Bakić 1716. godine sadnjom vinograda u Trnavi oživljava gospodarstvo a već 1751. godine biskup Čolnić povećava nasade u Trnavi i sadi nove na drugom lokalitetu – Mandićevac. Godine 1806. biskup Antun Mandić proširuje površine vinograda u Mandićevcu, a biskup Josip Juraj Strossmayer, koji je uveliko pridonio razvoju vinarstva i

vinogradarstva na ovim prostorima, a posebno u proizvodnji vina, 1870. godine gradi podrum u Trnavi, 1875. u Musiću, te obnavlja i proširuje postojeći podrum u Mandićevcu.

Feričanačko vinogorje – Na razvoj feričanačkog vinogorja najviše utjecaja imali su Cisterciti i fratri iz Našica. Nakon protjerivanja turaka doseljenici su 1850. godine u Feričancima izgradili podrum kapaciteta 1.000 hl. Od 1996. vinarija Feravino bila je u vlasništvu Nexe grupe, nakon toga poslovala je kao samostalna tvrtka, te se u 2015. godini pripojila tvrtci Osilovac d.o.o., koje je preuzelo sva prava i obveze tvrtke Feravino, a ime Feravino ostaje kao brand vinarije. Vinarija posjeduje oko 160 ha vinograda (50% bijele vinske sorte grožđa i 50% crne vinske sorte grožđa).

Projekt WINE TOUR

U okviru IPA IIIc programa - Regionalna konkurentnost, Mjere 1.1. - Poslovna infrastruktura izrađen je projekt Wine tour vrijedan 1,3 milijuna kuna. Nositelj projekta je Osječko-baranjska županija a partneri u projektu: Grad Osijek, Grad Beli Manastir, Općina Draž, Općina Kneževi Vinogradi, Općina Popovac, Općina Drenje, Općina Erdut, Općina Feričanci, Turistička zajednica Baranja, Turistička zajednica Osječko-baranjske županije, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje. Specifični cilj projekta je ubrzavanje ekonomskog razvoja regije kroz stvaranje, promociju, upravljanje i poboljšanje ponude kulturnog turizma Osječko-baranjske županije, temeljen na novoj i obnovljenoj javnoj turističkoj infrastrukturi.

Jedno do velikih infrastrukturnih ulaganja u turizmu jeste projekt „**Edukativni i informativni turistički centar mladih Stara pekara s Trgom Vatroslava Lisinskog, Tvrđa**“. Glavne komponente projekta su rekonstrukcija, dogradnja i prenamjena kulturnog javnog dobra Stare pekare u Edukativni i informativni turistički centar mladih; rekonstrukcija, revitalizacija i rehabilitacija Trga Vatroslava Lisinskog; edukativne i znanstvene aktivnosti. Tvrđu će se obogatiti i hostelom Stara pekara s 55 kreveta u 15 smještajnih jedinica. Ukupna vrijednost je 62.570.187,78 kuna a predviđeno vrijeme trajanja je 1. veljače 2020.g.

Sljedeći važan projekt je „Projekt S.O.S – Turistička ruta Secesija Osijek-Subotica“ koji se provodi u okviru programa INTEREG-IPA prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija 2014.-2020., a bavi se revitalizacijom, valorizacijom i promocijom secesijske kulturne baštine Osijeka i Subotice. U Osijeku se radi o rekonstrukciji parka Sakuntala, vrijednog kulturno-povijesnog naslijeđa iz razdoblja secesije. Ukupna vrijednost projekta je milijun eura.

Športsko-rekreacijska područja

Poznata športsko rekreacijska područja u županiji su: Športsko-rekreacijski centar Kneževi Vinogradi i Izletničko-vikend i ribolovno područje Zeleni otok - Batina, na Dunavu sa spomenikom i spomen-područjem Batinske bitke; potez Aljmaš - Erdut – Dalj je izletničko i ribolovno-rekreacijsko područje od ušća Drave u Dunav; rekreacijsko područje "Drava" kontinuirani je pojas na lijevoj i desnoj obali Drave, od ušća rijeke Karašice, do zimske luke u Osijeku; Ribnjak kod Donjeg Miholjca i ornitološki rezervat "Podpanj" predstavljaju vrlo važan močvarni lokalitet i prvu značajniju postaju za ptice selice; Jezero Borovik, zapadno od Đakova s 2,5 četvornih kilometara površine uz Kopačevsko jezero u Parku prirode Kopački, najveće je jezero u Županiji; Našička geološka staza koja prati povijesnu rimsku cestu iz 1.st.pr.Kr. od Osijeka do Kutjeva, te prolazi pokraj ruševina utvrde Bedemgrad iz 14.st. čime je zanimljiva i za arheologe i povjesničare i Športsko-rekreacijski centar Lapovac koji u svojoj ponudi ima jahanje, najam jadrilica, streličarstvo i druge adrenalinske sadržaje.

Cikloturizam

Cikloturizam kao oblik selektivnog turizma bilježi sve značajniji rast što dokazuje i činjenica kako je cikloturizam uključen u deset ključnih turističkih proizvoda iz strategije razvoja hrvatskog turizma. Prepoznavši važnost cikloturizma za razvoj ekoturizma, Europska unija potiče izgradnju biciklističke infrastrukture kroz sredstva europskih fondova. Krajem 2017. godine Osječko-baranjska županija izradila je strateški dokument Operativni plan razvoja cikloturizma koji se fokusira na uređenje glavnih cikloturističkih ruta i akcije vezane uz njihovo opremanje potrebnim sadržajima. Radi se uređenju ruta na način da zadovoljavaju osnovne kriterije važeće hrvatske zakonske regulative i europske standarde za cikloturizam (EuroVelo).

Kroz europske zemlje prolazi 15 biciklističkih ruta tzv. Eurovelo rute, dok kroz Hrvatsku prolaze njih četiri. Za našu Županiju važne su Eurovelo 6 ruta – Dunavska ruta koja počinje kod Duboševice, prolazi Kopačkim ritom, gradovima Osijek i Vukovar te izlazi kod Iloka dalje prema Srbiji i Eurovelo 13 ruta koja prolazi kroz Podravsku Moslavinu, Viljevo i Donji Miholjac te se dalje nastavlja u Mađarsku i vraća u Baranjsko Petrovo Selo, prolazi kroz Petlovac, Beli Manastir, Branjin Vrh, Popovac, Kneževo, Topolje, Gajić, Draž, Batinu i nastavlja dalje u Srbiju. Ostale poznatije biciklističke rute na području naše Županije: Dravska biciklistička ruta, Panonski put mira od Osijeka do Sombora, Drava bike tour: dionica Osijek – Erdut – Osijek, Ruta Osijek – Našice – Đakovo – Osijek i biciklistička ruta Pečuh – Osijek – Antunovac – Ivanovac povezuje se s biciklističkim rutama Grada Osijeka i već postojećim i planiranim rutama duž rijeke Drave prema Mađarskoj.

Dvorci i sakralni objekti

Dvorci Osječko-baranjske županije su neizostavni dio kulturno-turističke ponude ovoga kraja: Dvorac Pejačević u Našicama klasicistički je dvorac građen početkom 19. stoljeća. Dvorac Hillebrand-Mailath smješten je u samom središtu Donjeg Miholjca. Dvorac princa Eugena Savojskog smješten je u središtu mjesta Bilje, Dvorac Prandau-Normann u Valpovu, gradu na Karašici, zapravo je grad muzej, Dvorac Tikveš je predan na korištenje i upravljanje Javnoj ustanovi Park prirode Kopački rit koja je načinila program obnove cijelog kompleksa u Europski centar za okoliš.

Sakralni objekti kao mogući turistički potencijal: Svetište Gospe od utočišta u Aljmašu, Konkatedrala Sv. Petra i Pavla u Osijeku, Katedrala Sv. Petra u Đakovu i Strossmayerov muzej, Crkva Svih Svetih u Đakovu, Franjevački samostan sa crkvom Svetog Antuna Padovanskog u Našicama, Templarska crkvice Svetog Martina u Martinu kod Našica, Crkva Svetog Petra i Pavla u Topolju i drugi mnogobrojni sakralni objekti kojima obiluje Osječko-baranjska županije govore o bogatoj (vjerskoj) povijesti ovoga kraja.

Turistički promet i financijski pokazatelji

Tablica 5: Broj dolazaka i noćenja turista u Osječko-baranjskoj županiji u lipnju 2018. godine

		Ukupno	Domaći	Strani	Indeksi VI.2018./VI.2017.		
OBŽ	dolasci	9 303	5 187	4 116	109,9	104,5	117,5
	noćenja	17 784	10 126	7 658	109,1	109,4	108,7
Beli Manastir	dolasci	595	443	152	107,4	157,1	55,9
	noćenja	1 184	929	255	138,3	188,4	70,2
Belišće	dolasci	22	9	13	244,4	100	-
	noćenja	89	19	70	988,9	211,1	-
Donji Miholjac	dolasci	86	47	39	87,8	66,2	144,4
	noćenja	122	74	48	68,9	54,4	117,1
Đakovo	dolasci	762	456	306	94,8	97,4	91,1
	noćenja	1 555	1 009	546	99,9	98,1	103,4
Našice	dolasci	288	216	72	79,6	79,1	80,9
	noćenja	476	348	128	74,6	75	73,6
Osijek	dolasci	5 296	2 759	2 537	111,3	98,2	130,2
	noćenja	10 216	5 251	4 965	107,4	104,6	110,5
Valpovo	dolasci	285	187	98	154,9	153,3	158,1
	noćenja	754	482	272	128,7	103,7	224,8
Bilje	dolasci	953	614	339	117,7	131,5	98,8
	noćenja	1 658	1 085	573	123,5	167,4	82,4
Bizovac	dolasci	58	47	11	193,3	167,9	550
	noćenja	372	314	58	180,6	155,4	1)
Draž	dolasci	39	24	15	118,2	200	71,4
	noćenja	62	33	29	66	206,3	37,2
Erdut	dolasci	77	35	42	334,8	291,7	381,8
	noćenja	177	68	109	361,2	261,5	473,9
Kneževi Vinogradi	dolasci	637	213	424	104,1	74	130,9
	noćenja	785	314	471	94,4	69	124,9
Petrijevci	dolasci	61	40	21	101,7	105,3	95,5
	noćenja	102	52	50	85,7	72,2	106,4

1) Indeks je veći od 999

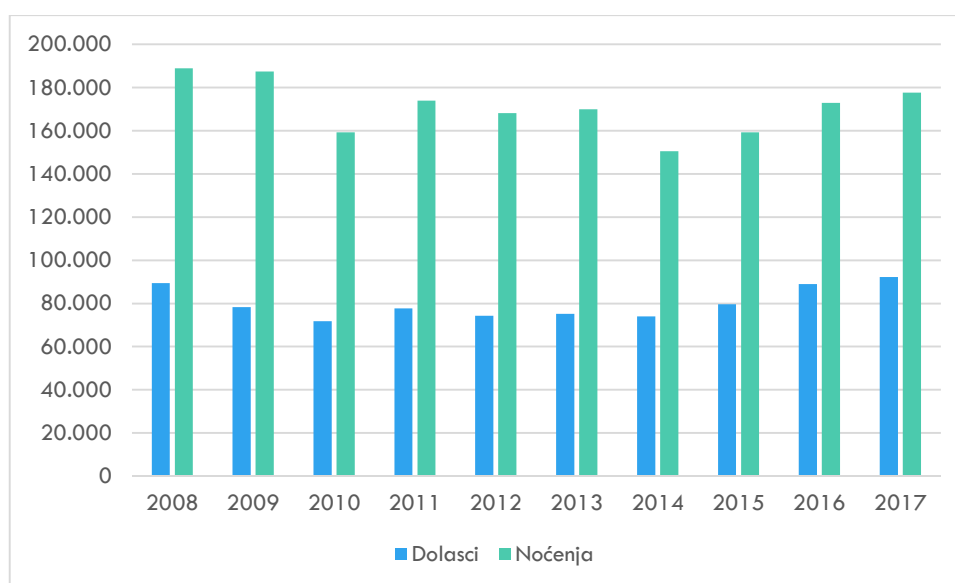
Izvor: DZS.; Obrada HGK ŽK Osijek

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u lipnju 2018. godine u Osječko-baranjskoj županiji ostvareno je 9.303 dolaska i 17.784 noćenja što je u odnosu na isto razdoblje prošle godine porast od 10% u kategoriji dolazaka i 9% u kategoriji noćenja. 17,5% je bilo više stranih gostiju, a 4,5% više domaćih.

Tablica 6 i Graf : Dolasci i noćenja turista u OBŽ od 2008. do 2017.godine

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dolasci	89.386	78.382	71.749	77.697	74.373	75.177	74.026	79.588	89.060	92.239
Noćenja	188.926	187.422	159.261	173.892	168.122	169.952	150.466	159.226	172.945	177.677

Izvor: DZS, Obrada HGK ŽK Osijek

U 2017. godini ostvareno je 92.239 dolazaka i 177.677 noćenja, pa je, u odnosu na 2016. godinu, porast turističkog prometa iznosio 3,6% u dolascima, odnosno 2,7% u noćenjima.

Financijski pokazatelji

U Osječko-baranjskoj županiji je prema podacima FINA-e u 2017. godini evidentirano je 70 (21%) više poduzetnika obveznika poreza na dobit čija je osnovna djelatnost pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane (NKD 2007 – I šifra djelatnosti) nego 2016. godine. 2016. godine zabilježeno je 329 poduzetnika, a u 2017. godini njih 399 što čini 7,8% udjela u ukupnom broju poduzetnika u Županiji (5.103).

Tablica 7: Financijski pokazatelji FINA-E prema GFI za 2017.g. (u tisućama kuna)

Broj poduzetnika	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Dobit razdoblja	Gubitak razdoblja	Konsolidirani rezultat razdoblja	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada	Prosječna neto plaća po zaposlenom
399	351.263	360.387	11.767	22.726	-10.959	1.754	3.023

Izvor: FINA; Obrada: HGK ŽK Osijek

Prosječan broj zaposlenih na temelju sati rada u djelatnosti pružanja smještaja i usluživanja hrane u 2017. godini iznosio je 1.754 djelatnika, što je porast od 9% u odnosu na 2016. godinu kada ih

je bilo 1.609, te čini 4,5% udjela u ukupnom broju zaposlenih u Županiji. Prosječna neto plaća isplaćena u ovoj djelatnosti u 2017. godini iznosila je 3.023 kune te je 32% manja od prosječno isplaćene plaće kod poduzetnika obveznika poreza na dobit Osječko-baranjske županije koja je iznosila 4.453 kuna.

Ostvaren je ukupni prihod u iznosu od 351,26 milijuna kuna što je 1,4% ostvarenog ukupnog prihoda u Županiji te povećanje od 10,8% u odnosu na 2016. godinu. U 2017. godini investirano je 1,44 milijuna kuna, što je 32,6% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Dobit u 2017. godini iznosila je 11,77 mil. kuna dok je gubitak iznosio 22,73 mil. kuna što daje negativan konsolidiran financijski rezultat od -10,96 mil. kuna.

Tablica 8: Prihodi od prodaje u inozemstvu, uvoz i investicije prema GFI za 2017.g.

Prihodi od prodaje u inozemstvu	Uvoz	Trgovinski saldo	u tisućama kuna
			Investicije u dugotrajnu imovinu
19.906	1.499	18.407	1.437

Vrijednost resursa i atraktivnost prostora naše Županije služe kao temeljno polazište za razvoj turizma. Iz navedenog proizlaze i osnovni ciljevi razvoja turizma, a to je postići ekonomsku dobrobit za njeno stanovništvo uz osiguranje potrebne razine zaštite prirode i okoliša, te racionalno korištenje prirodnih resursa. Samo integralnim pristupom korištenja prostorno-ekoloških, prometnih, kulturno-povijesnih i ljudskih resursa uz koncept "održivog razvoja" predstavlja adekvatan model postizanja navedenog cilja.

Iako se Osječko-baranjska županija posljednjih nekoliko godina u turističkom smislu razvija uzlaznom putanjom, potreban je još veći angažman i sinhroniziran rad svih subjekata u turizmu kako bi se postigla što bolja destinacijska prepoznatljivost. Osječko-baranjska županija inicirala je stvaranje brenda Slavonija kao turističke destinacije pet slavonskih županija. Ovo udruživanje potaknuto je mogućnošću korištenja sredstava Hrvatske turističke zajednice koja je u financijskom planu za 2018. godinu predvidjela milijun kuna za brendiranje. U prilog ovim nastojanjima idu i osvojene nagrade na Danima hrvatskog turizma 2017. u Malom Lošinj. U kategoriji kao najuspješnija destinacija ruralnog turizma nagradu je osvojila Baranja, a u kategoriji najuspješnije destinacije kontinentalne Hrvatske, nagradu je osvojio grad Osijek. Ekonomska i društvena dobit koja se stvara brendiranjem destinacije je velika jer se na taj način čuva i promiče vlastiti identitet i tradicija, poboljšava kvaliteta življenja, privlače strana ulaganja i zapošljava stručna radna snaga. Netaknuta priroda, miran, ravničarski kraj, bogata povijest, tradicija i kultura, gostoljubivost stanovništva i enogastronomska ponuda glavni su temelji na kojima bi se trebao razvijati budući brend naše Županije.